

Невеличка поема про старого професора

Раїса Троянкер

Присвячується тим, хто в перші героїчні дні революції не кидав своїх форпостів.

1

Сьогодні професор спалив найдорожче:

Купу зошитів, а між ними один

З написом —

"Моя дисертація".

Вчора останній стілець потрощено

І більш немає за що вже взятися.

А —

в хаті холодно

І —

працювати треба.

Де ви, з золотим обрізом томики?

Де ви?

де?

Мозок!

Ти ще не стомлений,

тебе не розп'яв день?!

Самій жорстокій богині чи богові

Не приноситься такої жертви.

Як тобі —

грубо убога!

(Після пожертви хочеться скулитись

і... цуцням вить).

Як довго корчивсь, згинавсь

Огнем розіп'ятий Форель.

Всіх, жорстока богине,

На!

Воронов і Мечніков — ув останній рейс.

Так треба: горіть!

Бо вночі до професора прийде коханка,

Скаже йому: — "твори!"

І серце стане рожевим, як ранок.

Тільки —

треба вмилосердити богиню — грубку,
бо холодно і не можуть писать,
не розгинаючись, заклаклі руки
того, що диктує так хутко
в любовнім екстазі — вона —
Золота коханка — наука.
А надворі мороз на санки сів.
Синьо-червоний,
як
увечері при заході вода Рейну.
Всіх на паливо! Знаю я,
Що цілим залишивсь —
Томик один — Штайнаха.

2

А коли неба дірявий дах
Замалює червоним сонце,
Професор підійметься і скаже — "да, —
А до чого, припустімо, сон цей?"
Ах, чудний Валер'яне Львовичу,
Ви хочете стати Фавстом номер два.
Ви чуттям і розумом вловлюєте
Велику ідею омолодження людства.
На гігантським екрані епох
Геній не один вже з'являвся.
Але в шуканнях — таких реальних, як життя
І містичних, як твори Едґара По,
Вони поодинці захлинались.
І професор швиденько встане,
Побіжить з університетського дому
Туди, де чітко, немов у золотані,
Літери кажуть: —
Упродком.
Фунт хліба. Два — картоплі.
Чвертка крупи манної.
П'ять годин чекання в черзі,
Коли —
в животі хтось булькотить захоплено
І од голоду голова в тумані.

3

Тихо й урочисто у великих лябораторіях.
Заклякла і вгрузла в повітря тиша.
Професор поволі підіймається вгору,
І стіни кажуть — будь ласка, тихше.
Трохи пахне військовим
шпиталем.
Стояли білі. А зараз будинок тихий.
Чому? Відомо: — Немає палива
Та ще й червоні недавно приїхали.
А там у професора,
в маленькій кімнаті,
в голодній стумі зустрічають ранки
двоє —
таких беззахисних, чудних і волохатих,
двоє —
орангутангів.
Ех ви, чудні низьколобі створіння,
Ви не знаєте, за що б'ються комуністи.
Ви не знаєте романтики доби військової
та її горіння —
ВИ ПРОСТО ХОЧЕТЕ ЇСТИ.
Це ж для вас години в черзі.
(Один — хліба і два — картоплі).
Це ж для вас хочеться жить
І серце старе молодіє захопленням.
Ех, Фавсте! Кімнати простір
і ліжка пуста.
В тебе цингою вагітні ясна.
Ти кров'ю фарбуєш, як вивіску, хустку
І для тебе одне тільки ясно:
— Помру з голоду — нікому тужить.
Помру, як лицар во ім'я коханки.
Ну, а вам необхідно жить
О —
ранг —
утанги.
Ах, професоре, дослід за тебе
До кінця доведуть інші.
Пересадка залоз — і ще треба
Зробити багато іншого.
І од голоду тіло старе

і од творчого екстазу —

в корчах.

А —

мавпи їдять

і

радісно морщаться.

А потім тіло в небуття синь — о

Таку ліричну, як вірші Гайне.

Знайдуть мавп і зошит синій:

— "Спосіб омолодження. Частково по
Штайнаху".

Знаю:

з'явиться на екрані епох той,

що зможе убити старість.

Року рев. XI-го